

Abstrakt

Zavinění v trestním právu

Tématem této diplomové práce je zavinění v trestním právu. Jednou ze základních zásad trestního práva je princip *nullum crimen sine dolus vel culpa*. Podle této zásady vzniká trestní odpovědnost za trestný čin jen v případě, byl-li spáchán zaviněně. Zavinění je obligatorním znakem subjektivní stránky trestného činu a lze ho popsat jako vnitřní psychický vztah člověka ke skutečnostem, které zakládají trestný čin.

Samotná práce je rozdělena do sedmi kapitol. V první kapitole se obecně věnuji podmínkám trestní odpovědnosti. Dále se v této kapitole zabývám také subjektivní stránkou trestného činu a jejími fakultativními znaky, do kterých řadíme pohnutku a cíl. Ve druhé kapitole popisují rozdíl mezi zaviněním a vinou, která je pojmem obecnějším. Třetí kapitola je věnována vývoji trestního práva na území České republiky, a to s ohledem na úpravu zavinění. Kapitola je dělena na jednotlivá časová období, a to v návaznosti na přijetí jednotlivých trestních zákonů. Čtvrtá kapitola je věnována obecnému výkladu o zavinění. Nejprve se blíže zabírám principem odpovědnosti za zavinění. Zbylá část kapitoly je věnována jednotlivým složkám zavinění, tedy volní a vědomostní složce. Dále se zabývám vadami těchto složek, resp. jejich absencí. V této kapitole také rozebírám konstrukci skutkových podstat z hlediska zavinění a analyzuji problematiku intenzity zavinění a jeho rozsahu. V páté kapitole zabývající úpravou zavinění v současném Trestním zákoníku se věnuji a blíže zkoumám jednotlivé formy zavinění – úmysl a nedbalost a jejich podformy – úmysl přímý a nepřímý a nedbalost vědomou a nevědomou. V této kapitole také rozebírám dělicí kritéria mezi jednotlivými formami a také problematiku lhostejnosti, včetně rozmyslu a předchozího uvážení. Šestá kapitola pojednává o úpravě zavinění v rámci trestní odpovědnosti právnických osob, a především koncepcí přičitatelnosti řešící problematiku subjektivní stránky právnických osob. Dále tato kapitola obsahuje výklad týkající se možnosti zproštění se trestní odpovědnosti právnické osoby. V poslední kapitole se zabírám problematikou zavinění ve sportu. V této kapitole se zabývám formami zavinění, se kterými se lze nejčastěji v rámci sportovních činností setkat a dále vývojem judikatury v této oblasti.

Klíčová slova:

zavinění, úmysl, nedbalost